

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי כ"ט חשון תש"פ | דף היומי בבלי: גדה לה.

דף היומי בהלכה: מסעיף ד' עד סעיף ה'.

מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק י"ד 'ויש מחמת' עד פרק י"ד 'גם יתבונן'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער התשובה פרק י' עד עד סוף הפרק (סוף השער)

רגע לפני הווארט התקשר השדכן והנחית פצצה על ראשי | דרשת הסיום המרגשת של העולה מרוסיה | 1770

הסיפור היומי

לא חלפו מספר שעות והטלפון מצלצל. זיהיתי על הצג את המספר של השדכן, ונדרכתי. "אני המום ממה שאני עומד לומר לך", פתח ואמר, "אבל העסק נגמר!" - חשבתי שאני מתעלף...

"עברו כמה שבועות, באחד הימים שכבתי לנוח בצהריים ופתאום קלטתי הכל...
ידעתי מיד מה עלי לעשות" - סיפור מדהים על 'מידה כנגד מידה'

אחרת ובצורה הכי מפורשת. הצד השני לא הכחיש זאת אך טען שזו המציאות הנוכחית.

מלבד זאת הופתעתי לשמוע על שינויים נוספים בין מה שדברנו בעבר ולבין מה שדובר עכשיו. יכולתי כמובן להודיע באותו רגע שמדובר כאן באי ישרות זועקת וכו' וכו', אך מצד שני ידעתי שאין לי את הסמכות להרוס שידוך מוצלח בגלל ויכוח שהוא בבסיסו טכני, קשה ועקרוני ככל שיהיה. שמעתי את כל דרישותיהם והודעתי להם שאשקול זאת ואשיב להם תשובה.

יצאתי מהפגישה די מתוסכל ואולי גם מבולבל. לא הבנתי איך ההתנהגות המפתיעה שלהם מסתדרת עם כל מעלותיהם עליהן שמענו רבות לאחרונה. למרות הכל יצאתי מהפגישה עם רצון כנה לבדוק באופן מיידי כיצד אוכל להיענות במהירות לדרישותיהם.

לא חלפו שעות מאז הפגישה, והטלפון במקום שהותי מצלצל. זיהיתי על הצג את מספר הטלפון של השדכן ונדרכתי. "אני המום ממה שאני עומד לומר לך", פתח ואמר, "אבל העסק נגמר".

חשבתי שאני מתעלף. אמרתי לו שהייתי בכיוון להשיב להם בחיוב. היה ברור לי שאף אחד לא ציפה ממני להיענות לכל

אנו מתגוררים בחו"ל באחת ממדינות אירופה. כאשר נכנסנו לפרק האיש מקדש, ובתנו הבכירה הגיעה לפרקה, ברור היה שעלינו לחפש שידוך בישראל, לא רק בגלל שכל הילדים למדו בארץ ישראל אלא בגין העובדה הפשוטה שאנו ישראלים מבטן ומלידה. רק שנים בודדות קודם לכן עזבנו את הארץ, והילדים שהמשיכו ללמוד בה לא הכירו שפה זרה, ועל אחת כמה וכמה שלא הושפעו משום מנטאליות זרה.

חיפשנו בארץ הצעה מתאימה, וביום בהיר היא הגיעה. שמענו על הבחור רק דברים טובים מכל הבחינות וזו היתה נראית ההצעה הטובה ביותר. העניין התקדם עד שהגיע לקו הגמר, ויום אחד ססנו לארץ כדי להשתתף בווארט המיוחל.

הצד השני ביקש להיפגש לפני כן כדי לסכם מראש בנוגע לכמה עניינים טכניים. הלכתי לפגישה ברוח טובה מתוך ידיעה שמדובר בישורת האחרונה לקראת שבירת הצלחת. אולם בפגישה הופתעתי לשמוע שהם עומדים על כך שהזוג לא יתגורר בחו"ל אפילו יום אחד, למרות שבמקום מגורנו בחו"ל המתינה לה משרה בתחום החינוך, מתאימה ומתגמלת. הייתי המום לגמרי, שכן מראש דובר

והשדכנית ניצבה שם, מתעניינת לרצונו של האורח הבלתי קרוא. "אני..." אמר את שמו. "לא מכירה", ענתה השדכנית. הוא ניסה מכיוון אחר: "האם את זוכרת את פלוני אלמוני?" וכאן הוא נקב בשמו של קרוב משפחה שלו.

"לא", ענתה השדכנית, וליבו החל לפרפר. היה פשוט אצלו שכל שדכנית זוכרת את כל השמות שעברו אצלה גם בחלוף עשרות שנים. הוא הציג שאלה נוספת מתוך תחושה פנימית שהתשובה על שאלה זו תכריע את גורלו. "האם את זוכרת את גב'... לפני 20 שנה חיפשת לה שידוך".

"זוכרת?" תהתה הקשישה על השאלה המוזרה. "היא הרי כמו הבת שלי, אנחנו בקשר מתמיד". הוא שמח שמחה גדולה ואמר לה שברצונו לבקש ממנה טובה גדולה.

מה הניע אותו לפתחה של השדכנית הקשישה? כדי להשיב על כך עלינו לשוב 20 שנה אחורה. קרוב משפחה של מיודענו היה בחור יתום מאב ומאם. בימים ההם לא הייתה קיימת תוכנית ערבים, ובקושי אף הצליחו להקים קרנות פרטיות לצדקה. מיודענו נטל על עצמו את כל העול להשיא את קרוב המשפחה. אך לא רק העול הכלכלי היה מוטל על כתפיו אלא גם האחריות כולה. הוא היה זה שבירר עבורו אודות ההצעות, הוא היה הכתובת עימו יכול היה הבחור להתייעץ בשעת הצורך. בעצם הוא היה הכתף לכל הצרכים.

ויהי היום והציעו לקרוב משפחתו הצעה מתאימה. השידוך הלך והתקדם, והוא, כמי שהאחריות מוטלת כולה על כתפיו המשיך לברר ולעקוב. המסקנה אליה הגיע היתה שיש לעצור את העניין במהירות. אין כאן המקום לפרט מה מנע ממנו להניח את כל השיקולים על השולחן באופן גלוי, אך המסקנה היתה ברורה לעיניו. זוהי זועקת.

הוא לא העז להחליט לבד אלא ניגש והתייעץ עם אדם גדול, אשר הכריע לעצור. גם קרוב המשפחה היתום לא הביע התנגדות לצעד הזה, למרות שהוא לא ירד לעומקו.

הוא חתך אפוא את העניין במהירות, וגם ממרחק של 20 שנה הוא לא שוכח את הזעקה המרה שהקים הצד השני, את הצער ואת הדמעות. בשעת מעשה הוא לא ידע ולא קלט שהשידוך בעצם הגיע לשלב סיום. זה צבט כבר אז את ליבו, אך הוא היה משוכנע במאת האחוזים שהוא עושה את הצעד המתבקש, הישר והנכון.

והנה, בחלוף עשרים שנה נחתה בביתו פרשייה דומה... כאשר הרהר בדבר הבזיק במוחו המקרה הישן והמודחק. ה'מידה כנגד מידה' זעק בקולי קולות. במקרה הראשון נעצר הכל באבחת סכין פתאומית, כך גם במקרה השני. במקרה הראשון הוא נאלץ להסתיר את הסיבה האמיתית לעצירת העניין, כך גם במקרה השני, ועוד פרטים שהשתלבו זה בזה בדיוק רב, כביכול שני המקרים לא היו אלא פאזל אחד שחלקיו יוצרו בטווח של 20 שנה.

הוא ניסה לתקן. לא את עצם ההחלטה הנכונה, אלא את

הדרישות המיוחדות בפחות מיממה. השדכן היה מבולבל לא פחות ממני. הוא לא הצליח להסביר את המתרחש ורק העלה כמה דרכי פעולה שיעזרו לברר מה קרה. הוא לא אמר זאת, אך היה נשמע שהוא מיואש מראש מכל ניסיון להציל את המצב.

במשך היממה האחרונה מאז הפגישה עם הצד השני ועד שהשדכן התקשר, ניסיתי להסתיר מבני ביתי את המצב. האמת שלא קלטתי שהמצב כה חמור, אך גם את מה שהטריד אותי דחפתי עמוק ללב פנימה, לא רציתי להוריד להם סתם כך את המצב רוח. זכרתי את דברי חז"ל "ליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא", וכך התייחסתי לקורות. אבל ברגע שהשדכן הנחית עלי את הפצצה, נאלצתי לשתף בה את בני ביתי. עד עצם היום הזה נצבט לי הלב כשאני נזכר באותו רגע מחריד. המהלומה, התעלומה, העצב והדמעות הרבות שזלגו מעיני אשתי ובתי.

הנעלב הראשי של הפרשה היה אמור להיות אני, וכפי שאפרט בהמשך, אך לא יכולתי להרשות לעצמי לשקוע בכעס או ברחמים עצמיים. בתור אב המשפחה הייתי חייב להיות חזק ולחזק את סביבתי הקרובה. נכון, מבחינת ההגדרה ההלכתית הם לא ביטלו את השידוך, כיון שה'ווארט' עדיין לא התקיים, אך מבחינת התחושה הנפשית מדובר היה בעזיבת שידוך על כל המשתמע מכך. לא אגזים אם אומר שלמשך כמה שבועות הפך הבית שלי לשבור ורצוף. ההפסד הכספי שהיה נעוץ בטיסה המיותרת ארצה התגמד לעומת הכאב בלב. הרגשתי שאני מתפוצץ להבין מה התרחש כאן. לא ארכו הימים וגיליתי שהמוקד שעומד במרכז העניין הוא אני. מה שקרה זה, שברגע האחרון שמע עלי הצד השני דבר מסוים שהיווה מבחינתו עילה מספקת לביטול. מסתבר שהדרישות שהם העלו באותה פגישה מפתיעה נועדו לגרום לי לרדת מן העץ. וכאשר חלפה יממה ועדיין לא הודעתי לשדכן על סירוב, הם מיהרו לחתוך את הסיפור.

ההבזק היה חד ביותר. הרגשתי שהוא מתפוצץ לי במוח... זה קרה כמה שבועות לאחר המקרה. מאז המאורע המעצבי ניסיתי להסיח ממנו את הדעת ולהמשיך בחיים, אך הוא רדף אותי. אני לא רוצה להרחיב בכל הפרטים, אך מדובר היה בסיפור מוזר, מוזר מאוד. למרות היותי לכאורה נוגע בדבר, אני יכול להתחייב ולומר שהעילה שלהם לעצירת השידוך בגללי הייתה בלתי הגיונית לחלוטין, ויעידו על כך שאר השידוכים המצוינים שעשינו. באחד הימים שכבתי לנוח בצהריים ופתאום קלטתי הכל. לא הייתי זקוק לפרשנים ולא ליועצים, ידעתי מיד מה מוטל עלי לעשות.

כמה שעות אחר כך כבר נקש מיודענו בדלתה של שדכנית באה בימים, מתפלל בכל ליבו שהיא עודנה מתהלכת בין החיים. "רק רגע", נשמע קול צרוד מעברו השני של הדלת. היא נפתחה,

בשעה 6:30 אחה"צ הוא עזב את ביתה של השדכנית מצויד בסליחה ומחילה מושלמת. בשעה 7:15 התקשר לביתו שדכן עם הצעה...

אם ההצעה לא הייתה מסתיימת בטוב, הסיפור לא היה מופיע כאן. "בתי זכתה לקבל בחור למדן עצום, בעל מידות וממשפחה מיוחסת, מלבד זאת הם נתנו לזוג עשרות אלפי דולר מעבר למה שהתחייבו, וזה אפשר להם לרכוש דירה טובה יותר". בעל המעשה מעיד כי לסיפור יש ענפים נוספים ומדהימים אותם הוא לא מוכן לספר כדי לא לחשוף פרטים אודות המשפחות המדוברות. הצד השווה שבכל הפרטים הוא ה'מידה כנגד מידה' שנראית עין בעין. פרט אחד שהוא כן מוכן לספר זה, שגם קרוב המשפחה שלו (הבחור היתום) קיבל איתות משמים בגין חלקו - העקיף אמנם - בפרשה.

שאלה: מה הלך שלך מכל הסיפור? בעל המעשה: "לקח לי זמן להגדיר לעצמי עד כמה הייתי אשם במקרה הראשון בו עצרתי את השידוך. הרי בשעת מעשה כלל לא ידעתי שהוא בעצם הגיע לקו הגמר. נכון, יש לי כמה וכמה לימודי זכות על התנהגותי, אך דבר אחד ברור לי כשמש: אסור לשגר טילים. כאשר אתה משגר טיל, מתעופפים ממנו רסיסים ופוגעים במקומות שכלל לא התכוונת לפגוע. גם אם עצם הפעולה שלי בשעתו היתה נכונה, וגם כיום אני משוכנע בכך במאת האחוזים, הרי שצורת הביצוע היתה צריכה להיות שונה. הקב"ה חיכה לי 20 שנה עד שבדרכי השגחתו הפנים לי את המסר הזה בצורה החדה ביותר.

לסיום, ברצוני לבקש ממי שרואה את עצמו קשור לסיפור - שידע בבירור שהוא טועה... וזו הסיבה לפיה שיניתי פרטים בסיפור. (דוד גרוס, מוסף שב"ק פר' תולדות תשס"ט)

הטקטיקה, את דרך הוצאתה לפועל. לשם כך יצא לאתר את השדכנית שהיתה מעורבת אז בשידוך. כאשר איתר אותה שמח לשמוע שהיא עומדת בקשר עם הנפגעת דאז.

השדכנית נזכרה מי הוא וחייכה חיוך עצוב. השנים שחלפו לא השכיחו ממנה את הכעס על קרוב משפחתו של הבחור היתום שפתאום התערב והחליט לגדוע את השידוך. כעת ניצב מולה קרוב המשפחה והראה לה את הצד השני של המטבע, את הסיבה שאילצה אותו בזמנו לפעול כפי שפעל.

"אני מבקש ממך טובה גדולה", פנה אל השדכנית. "בבקשה", נענתה. "אבל לפני כן עלי לברר שאלה אחת, שאלה שהיא מבחינת המכרעת: האם חייה של המדוברת טובים, או שמא היא חלילה סובלת?" השדכנית התלהבה לספר על הבית המעולה שהקימה, על ילדיה הרבים והבריאים, על בעלה החשוב ועל כל הטוב הגשמי והרוחני שהם מנת חלקה.

"הייתי מאושר", מספר בעל המעשה. "ידעתי שאם המציאות שם הייתה הפוכה, אזי בקשת המחילה שלי לא תוכל להועיל הרבה. אדם שסובל מתקשה לסלוח לכל מי שהוא חושד שאשם בסבל שלו. גם כשהוא אומר סלחתי, אתה לא יכול להיות בטוח שזה מה שהוא מרגיש".

הוא סיפר לשדכנית על המקרה שחזר על עצמו בביתו וביקש ממנה להתקשר לבדוק אם ניתן לקבל מחילה. "למה שאני אעשה זאת?" תממה השדכנית והושיטה לו טלפון עם מספר. במשך תשעים הדקות הבאות הוא גולל את כל הקורות. לא ביקש סליחה באופן טכני אלא הניח על השולחן את כל הנתונים שאמורים לגרום לצד השני לקבל פרספקטיבה חדשה על הסיפור ולסלוח באמת. במהלך השיחה גם הציע פיצוי כספי, הצעה שנדחתה על הסף בנימוס תקיף.

הצטרפו לעשרות אלפי הנבחרים החדשים שיבחנו במבחן הראשון על מסכת ברכות

להרשמה ולהצטרפות חייגו:

02-560-9000

הזרי ניסו להסביר לסבא שרק מפחד השלטונות הם לא עורכים לי ברית מילה, אך הוא בשלו: "אינני מתווכח אם אתם צודקים, אני פשוט לא מסוגל להיות בבית אחד עם ילד יהודי שאינו מהול". לא נותרה להם ברירה...

דרשת ה'סיום' המרגשת של העולה מרוסיה שהפתיעה את משתתפי השיעור

המרביתם לשוחח, ולפיכך הופתענו כשביקש לשאת דברים בפני המשתתפים בסעודת הסיום. וכה אמר: "כידוע לכם אני נולדתי ברוסיה, ובאותה תקופה קשים היו חיי היהודים והורי נמנעו מלערוך לי ברית מילה. ביום מן הימים היה אבי צריך להעדר מן הבית לתקופה, ולפיכך הוא ביקש מאביו שיבוא לגור איתנו עד שישוב ממסעו. אבל הסבא סירב! 'איני מתגורר בבית אחד עם ילד יהודי שלא נימול!'..."

"ניסו להסביר לו, כי רק פחד השלטונות ואימתם הוא המונע מבעדם לערוך ברית מילה, אך הסבא בשלו: 'איני מתווכח אם אתם צודקים, אני פשוט לא מסוגל להיות בבית אחד עם ילד יהודי שאינו מהול'. לא נותרה להורי ברירה והם ערכו לי ברית מילה.

"מורי ורבותי! הערב הזה, זו לי הפעם הראשונה בחיי שאני זוכה לערוך סיום. זו הפעם הראשונה בחיי שאני זוכה לומר קדיש של סיום. והערב - בהשגחה פרטית מופלאה - הוא גם יום היארצייט של סבי האהוב זכרונו לברכה! - סיים ר' אליה את סיפורו המרגש".

בשכונת 'כפר אברהם' מתקיים מדי יום שיעור דף היומי, בבית הכנסת רמב"ם, ברחוב ריינס 13, בשעה 19:45. מגיד השיעור הנהיג בשיעורו רעיון נפלא, הראוי ליישום בשיעורי הדף היומי: בכל עת שעומדים להתחיל בלימוד מסכת חדשה, הוא מכתיר את אחד הלומדים כ"חתן" של מסכת זו, לפי תור. החתן אחראי על ארגון סעודת הסיום של מסכת שסיימו ללמוד, והוא גם מתכבד לומר את הקדיש על סיום המסכת.

בסיום מסכת ביצה אירע דבר מה שלא הותיר עין יבשה בין המשתתפים בסיום. וכך סיפר מגיד השיעור שליט"א:

"על חברי השיעור נמנה ר' איליה ויניקור, יהודי שעלה מרוסיה. ר' איליה מתאמץ רבות, ומעורר התפעלות רבה בקרב חברי השיעור. הוא מכין את הדף היומי וחוזר עליו, אף על פי שקשה עליו לימוד של דף ביום עקב העדר חינוך תורני.

"לסיום מסכת ביצה קבעתי, כי ר' איליה יהיה ה'חתן'. מסיבת הסיום נקבעה לאחד הימים, וה'חתן' ארגן את הסיום באופן מכובד ואמר קדיש בהתרגשות מרובה. אין הוא מן האנשים

קול העם

סבתא, מצאתי עצמי שואל פתאום, למה חיכית בתחנה הזו? מי גילה לך שעוצר בה אוטובוס שנוסע לחיפה? - "אף אחד", היא ענתה. אז למה עמדת שם? שאלתי. "כי זו התחנה היחידה שיש פה", אמרה בסבלנות, משל הייתי קשה הבנה...

הזקנה עם הסלים שלימדה את נוסעי האוטובוס שיעור בלתי נשכח באמונה תמימה

לפעול בעיר. הקו, שפעל משעת בוקר מוקדמת, אסף מלמדים, מורות ותלמידים שלימדו ושלמדו בבני ברק, ומשם המשיך לחיפה, כשבדרך עצר גם בנתניה. בשעת אחר צהריים מאוחרת עשה הקו את דרכו לכיוון הנגדי כשהוא עמוס בנוסעים שעלו בבני ברק במטרה להגיע לביתם באשדוד, כך שכמעט כל נוסעי הקו היו קבועים, ואף תחנותיו היו קבועות למדי.

באותו יום שבו התרחש סיפורנו, באחת התחנות עלה במפתיע בחור צעיר והתעניין אצלי האם אני עוצר במושב 'ניר גלים'.

היה זה בימי הבראשית של אשדוד החרדית, כיום עיר ואם בישראל, אולם אז היתה מדבר שממה רוחני. לא היו לאשדוד של אז אפשרויות להציע שירותים יעילים לקומץ המשפחות החרדיות שהתנחלו בה, ואפילו קו תחבורה מסודר לבני ברק טרם הופעל. לשירותן של אותן משפחות עמד רק קו אוטובוס פרטי בודד שחיבר בינם לבין בני ברק.

אני, כך מספר בעל המעשה, הייתי הנהג של קו זה במשך שנים, עד שהתפתחה התחבורה וחברה ראוייה לשמה החלה

"ובסוף עצרת, נכון?" - נכון, אישרתי שוב, מופתע מהשיחה ומביטחונה הרב של האשה, ובכל זאת, מדוע פנית לתחנה שאין בה עצירה לאוטובוס לחיפה?
"הייתי צריכה להגיע לחיפה", היא הסבירה לי סוף סוף, "אמרו לי ללכת לתחנה ממול ולעלות על אוטובוס לאשדוד, ובאשדוד לחכות בתחנת אוטובוס לחיפה. אמרתי לבורא עולם: 'אבא שבשמים, אתה יודע כי אני אשה זקנה ועייפה, אין לי כוח לעבור לצד השני של הכביש עם כל הסלים, וגם אין לי כוח להעלות את כל הסלים לאוטובוס לאשדוד ואחר כך לרדת ממנו, לחכות בתחנה ושוב לעלות עם כל הסלים הללו לאוטובוס לחיפה'. ואז ביקשתי מהבורא יתברך שיביא לי את האוטובוס לחיפה עכשיו, לפה, לתחנה הקרובה בה אני מחכה'.

נו...? המהמתי בציפייה דרוכה להמשך. "מה נו? אתה רואה! ביקשתי והוא הביא לי את האוטובוס לחיפה לכאן, לתחנה".
סבתא, שאלתי שוב בהתרגשות, כשהבנתי שנס כביר התרחש כאן לנגד עיניי ואני הייתי חלק לא מבוטל ממנו, אולי תספרי לי איך בדיוק ביקשת זאת?
"בדיוק כפי שאנחנו מדברים עכשיו, בצורה הכי ברורה והכי פשוטה שיש: 'בבקשה תעשה עמי חסד ותביא לי את האוטובוס לחיפה לכאן'. זה הכל".

נראה היה שהזקנה לא הבינה את התקשותי לרדת לפרטים הקטנים, אך שיתפה אתי פעולה, כשכל הנוסעים מאחור מאזינים בדממה ובתדהמה להשגחה הפרטית הנסית שראו זה עתה בעיניהם.

המשך הנסיעה עבר עליי בסערות רגשות. לא יכולתי להירגע מההשגחה הפרטית שנגלתה מול עיניי. הנה כי כן, דווקא במקום שבו ברור כי אין מי שיוכל לעמוד לעזרת האדם, הוא יתברך נמצא אתו. דווקא שם יכול אתה לבקש ממנו בתמימות, מעומק הלב, כבן המתחטא כלפי אביו, והוא ברחמיו ישנה בשבילך את מערכות הטבע ויביא את האוטובוס, או את כל מה שלא תצטרך, עד אליך ממש.

(פניני עין חמד תולדות תשע"ו, מעובד מתוך 'ניצוצות' במדבר)

השבתי ב'כן' מהוסס; אני אכן עובר שם, אך לא רגיל לעצור במושב זה, הממוקם סמוך מאוד לאשדוד, מעט אחרי אזור התעשייה שלה. "תוכל לעצור לי שם?" שאל. לרגע חשבתי להשיב כי אין לי תחנה שם, אך לאחר מכן אמרתי לעצמי: למה לא לעשות טובה ליהודי?! והשבתי: בשמחה!

כאשר הגעתי למושב והורדתי את הבחור בתחנה המבוקשת, הבחנתי באשה זקנה היושבת וממתינה בתחנה. ברגע שעצרתי, התרוממה זו ממושבה ושאלה אותי: "אתה מגיע לחיפה?" - כן, השבתי מופתע. "יופי", היא אמרה, "אני כבר מביאה את הסלים שלי".
בטרם הספקתי להגיב, חזרה הישישה לתחנה וגררה משם כמה סלים גדולים. כמה אברכים ירדו ועזרו לה להעלות את הסלים לאוטובוס, ואף פינו לה את המקום שליד הנהג. אך לה מעט זמן להתארגן עם הסלים הרבים, וכשסיימה והתיישבה לבטח, התנעתי את האוטובוס ופניתי לכיוון הכביש הראשי.

סבתא, מצאתי עצמי שואל פתאום, למה חיכית בתחנה הזו? "מה הפירוש למה? יש כאן תחנה, לא?", השיבה תמהה.
נכון, יש כאן תחנה, אבל מי גילה לך שעוצר בה אוטובוס שנוסע לחיפה?

"אף אחד", היא ענתה, ואני לא הבנתי. אז למה עמדת שם אם לא ידעת שצריך לעבור בה אוטובוס לחיפה? - "כי זו התחנה היחידה שיש פה", אמרה בסבלנות, משל הייתי קשה הבנה, "לאן הייתי צריכה ללכת אם לא לתחנה?".

נכון, אמרתי שוב וניסיתי להסביר את עצמי, אבל בתחנה שעמדת לא צריך לעצור אוטובוס לחיפה. יכולת לעמוד שם עד הלילה ואף אוטובוס לא היה מגיע.

"אבל הנה אתה באת", השיבה האשה בחיוך. את צודקת, אישרתי, אך כעיקרון אני לא עוצר בתחנה הזו בדרך כלל, ואם לא הייתי עוצר כאן, מה היית עושה?
"מחכה לאוטובוס אחר", ענתה בביטחון.

אבל גם הוא לא היה עוצר לך, כי בתחנה הזו אין עצירה לאוטובוס לחיפה! התעקשתי, כי משהו בדבריה לא היה מובן לי דיו.

אולי הסיפור שלך?
יגרום ליהודי להתחיל דף היומי!
שלח את סיפורך ל- Info@dirshu.co.il ותזכה שבזכותך עוד יהודים יתחילו ללמוד דף היומי

הבחור פנה לצאת מהחדר כשעל פניו ניכרת אכזבה. הוא חשב לקבל עצה ברורה להצלחה, והנה קיבל ברכה 'סתמית' שאינה מחייבת... הרבי הבחין במפח נפשו, קרא לו ואמר: "הבה אספר לך מעשה שאירע עמי בימי בחרותי..."

בפני זקני הקדוש וביקשתי ממנו להשית עצה עבורי. "אך לא עצה ולא סגולה הייתה בפיו לעזרני, אלא מילים ששבו וחזרו על עצמם: 'ס'וועט נאך זיין גוט' - 'עוד יהיה טוב'..." "שמעתי את הדברים ושבתי להגות ולשנן את תלמודי ביתר שאת ויתר עוז. והיום ברוך ה'..."

את הסיפור הזה סיפר רבינו על עצמו באחת השנים הראשונות לנשיאותו, כאשר בעצת רבני הישיבה נכנס אליו בחור אחד אשר לדאבון לב יגע ולא מצא. התלמיד הזה השקיע עמל רב בניסיון להצליח בתלמודו, הוא היה משקיע לילות כימים להגיע להצלחה ולראות ברכה בעמלו, אך תם לריק כוחו והיה חשש גדול שהוא יישבר מאי ההצלחה ויפול לייאוש ולדיכאון נפשי שאחריתו מי ישרונ.

הבחור נכנס ועמד לפני רבינו בל"ג בעומר לפני עריכת השולחן לכבוד היום, והביע בפניו את מצבו האומלל ואת מפח הנפש אשר הוא חווה כבר זמן רב כל-כך. רבנו הביט בפניו בעין חמלתו, הושיט לו ידו וברכו בהצלחה בתורה ויראת שמים. הבחור נשק ליד רבו ופנה לצאת מן החדר כשעל פניו ניכרת האכזבה העמוקה מהברכה הפשטנית לכאורה. לא לכזו תשובה ציפה, הוא חשב לקבל דברי עידוד והדרכה ועצה ברורה להצלחה, והנה ברכה סתמית שאינה מחייבת ואין בה בכדי לעודד את רוחו הנכאה.

רבינו הבחין בעינו החדה במפח נפשו, קרא לו בחמלה ונענה ואמר לו: "הבה אספר לך גופא דעובדא שאירע עמי בימי בחרותי..." וכך זכינו לסיפור הגדול הזה. (הובא בהגדה של פסח 'ישועות מלכו' בשם הגה"ח שבח גרינפלד שליט"א)

(דוד משה הרשקוביץ 'המבשר תורני' תולדות תשע"ה)

יומיים שלמים ללא הרף הוא ישב ולמד בהתלהבות ובמרץ שאין לתאר ואין לשער. הוא השקיע את כל כוחות הגוף והנפש לשקוד על תלמודו בעומק ההבנה הדק היטב. כמעט שלא בא אוכל לפיו ולא נתן תנומה לעפעפיו. לאחר יומיים של התעלות ודבקות בבוא באהבת התורה אין קץ עד כלות הכוחות, התמלא אושר עילאי ובתענוג אשר ננסך בעצמותיו הלאות. הסוגיה הייתה נהירה ומובנת, כל פרטיה תאמו והובנו עד הקצה האחרון, ומתוך כך פנה לנוח מספר שעות.

שעות ספורות עברו, והוא כבר שב בכוחות מחודשים לתלמודו. הוא זוכר היטב היכן סיים, הוא רוצה לחזור ולהעמיק כאהבתו ושאפתו. הוא מנסה לשחזר את הסוגיה לפרטיה כפי אשר סיכם אותה כאשר קם מן הספר, אך לדאבון לבו ומפח נפשו לא זכר כלום מכל אשר למד ביומיים שחלפו.

לבו נשבר בקרבו, ולא ידע לשית עצות בנפשו. הרי מתפללים בכל יום 'למען לא ניגע לריק', וכאן תם לריק כוחו. יומיים של עמל אין קץ מסתיימים במפח נפש שכזה.

"בשברון לבי נכנסתי לתנות את צערי בפני זקני הקדוש מרן ה'אהבת ישראל'" - סיפר הלומד הצעיר, שהיה לא אחר מכ"ק מרן אדמו"ר ה'ישועות משה' מוויזניץ זצוק"ל - "והוא אמר לי ברוגע: 'עוד יהיה טוב'..."

"מעודד שבתי ללימודי. השקעתי שוב את כל כוחות גופי ונפשי בלימוד. למדתי ולמדתי שעות רבות והספקתי כמות גדולה של לימוד בכמות ובהבנה. אך לדאבון לבי, כשניסיתי את עצמי במבחן שערכתי לעצמי התוצאות היו דלות ממש. ההבנה והסיכום היו לא בהירים ולא ברורים, וכל הלימוד היה בלתי משונן וחד כלל. אין לתאר את שברון הלב והצער בו הייתי שרוי באותה עת, ובצערי כי רב שוב נכנסתי אל הקודש פנימה ותינית את צערי

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כיצד הגיע ריח גן עדן לגלימת הכמורה השמורה באוצרותיו של גבאי הצדקה?

הרב משה הרמן, עורך 'לקראת שבת' עם טעימה קצרה של כותרות מתוך הסיפורים המופלאים שיובאו בעלון השבוע

לפיהם מי שעוסק בקביעות בהלכות שבת, זוכה להינצל מדינה של גהינום באותן שעות בהן עסק בהלכות אלו, כמו שנאמר על הרשעים שבשבת קודש הם ניצולים מדינה של גהינום. נביא מעשה מיוחד שבו נזכה לקרוא בין היתר את דברי קדשו של מרנא החפץ חיים זצ"ל, על החשיבות הרבה לתפילתו של כל בחור, ואפילו תפילה מתוך עייפות וחוסר ריכוז כפי שנצרך לתפילה.

עוד נספר סיפור מלא מתיקות מהגאון רבי ישראל זאב גוטסמאן זצ"ל, שהעיד כי רבו הגר"ש שקאפ זצ"ל נוהג היה להניח תפילין של רבינו תם, והיה חוגר עצמו בגארטל לפני התפילה - מדוע נהג כך, אף שלא נמנה על מקהלות החסידים.

כמו כן הבאנו השבוע סיפור מדהים ממרן בעל ה'שפע חיים' מצאנז זצ"ל, אשר סיפר כיצד מצא בעצמו כוחות לעבוד עבודה פיזית המפרכת את הגוף, בשנים בהן היה נתון בשבי המר של הנאצים ימ"ש, עד שהצליח לשאת משאות כבדים של שקי מלט רבים, מבלי שהיה לו פנאי לנוח.

ולסיום נביא את הפרק הראשון בסדרת הראיונות עם ה'ש"ס אידן' של 'דרשו', חתני 'קנין ש"ס' שזכו להיבחן על הש"ס כולו בחדא מחתא, ועכשיו הם מספרים כיצד הצליחו להגיע לדרגה מופלאה כל כך, על אף שמעולם לא חשבו שיצליחו לעשות זאת.

השבוע נספר מדוע סירב הרב שטיינמן לכתוב על נגיד שת"ר שלושה מיליוני דולרים לצדקה, שהוא "דואג לילידו של הקב"ה". הבאנו מעשה מיוחד במינו אותו מספר הגה"צ רבי אהרן טויסיג, שמספר מדוע החליט דודו הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל, להשליך לפח האשפה תעודה שכתבה בתו לאחת מתלמידותיה בבית הספר.

נביא גם סיפורים מדהימים מהנהגתו של הגר"ח"פ שיינברג, בביתו, כיצד התייחס בכבוד יוצא מן הכלל לרעייתו הרבנית ע"ה, ואף היה שומר לה את השוקולדים שקיבל בטיסות וכדו'. כמו כן נספר כמה ספרים קיבל מרן הגרא"ל שטיינמן לבר המצוה שלו, ואילו ספרים השאיל לרב מפוניבז'.

נעסוק בשאלת ריחו של גן עדן, ונביא עובדה מופלאה מגלימת הכמורה אשר ממנה נדף ריח מיוחד של קדושה, מה שהביא את הגאון הקדוש רבי חיים מצאנז, בעל הדברי חיים זצ"ל, להתדפק על דלת הבית ולהגיע על לארגז בו אוחסנה אותה הגלימה.

נביא משל מופלא מפיו של מגיד המישרים הג"ר אליעזר יוטקובסקי, אודות אנשים שלא היה להם אוכל בטיסה, ובצר להם החליטו להיתלות על כנף המטוס ולשלות דגים מהאוקיינוס רחב הידיים אשר השתרע תחתיהם.

נבדוק מהיכן לקח מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל את דבריו,

השונות היומי

מי שאכל ארבעים, יחזור ויאכל ארבעים?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

תשובה: מרן הגר"נ קרליץ זצוק"ל פסק שאף מי שאוכל בריה אחת ראוי לו להמנע מלאכול עוד בריה, שאף שהוא כבר בספק ברכה אחרונה, מ"מ כל בריה שאוכל ואינו מברך הרי הוא נכנס לספק אכילת בריה בלי ברכה אחרונה (יעו' חוט שני שבת ח"א בסופו).

לכן העצה היעוצה במי שאינו אוכל כזית מן הארבעים, שיאכל מעט, וישתה כוס שתיה ויברך ע"ז בורא נפשות.

שאלה: יוסי ונפתלי הלכו לשמחת 'שלום זכר' והגישו לפניהם ארבעים (חומוס). יוסי ברך ואכל אחד. אמר לו נפתלי שהוא נמנע מלאכול ארבעים כיון שיש ספק אם בריה שאין בה כזית חייבת בברכה אחרונה, וכתב השו"ע סי' ר"י שנכון לזהר שלא לאכול בריה פחות מכזית. אמר לו יוסי שהוא עצמו יכול כבר להמשיך לאכול, כיון שבמילא כבר אכל בריה פחות מכזית, ומה יתן ומה יוסיף אם יאכל עוד בריה. האם יוסי צודק?

נפתחת ההרשמה לקבלת כרטיסי כניסה לאירועי הסיום לנבחני 'הדף היומי בהלכה'

במוקד ההרשמה מזכירים כי בחזרי הישיבות המשתתפים בתוכניות 'בני הישיבות' של 'דרשו', יקבלו כרטיסים דרך האחראים בישיבות ואינם צריכים להירשם במוקד הטלפוני.

להם את האפשרות להשתתף במעמדי הסיום. במקביל פונה 'דרשו' לאלו שאינם משתתפים בתוכניות 'דרשו' השונות, ומפציר בהם שלא להתקשר ולבקש כרטיסים: "מלאי הכרטיסים מוגבל", אומרים בארגון, "לצערנו הרב לא נוכל להשיב בחיוב לכל הפניות, ואפילו לא נוכל לתת כרטיסים לכל נבחני 'דרשו', כי מספרם של הנבחנים גדול פי כמה וכמה ממספר המקומות ב'יד אליהו' ובבנייני האומה גם יחד. פניות מצד אנשים שאינם נבחנים ב'דרשו' רק מכבידות על המערכת ומפריעות למוקד לעבוד בצורה מסודרת".

כמוכן מבקשים במוקד להודיע לתלמידי הישיבות המשתתפים בתוכניות 'בני הישיבות' של 'דרשו', הכוללות את התוכניות 'דרשו בוקר', 'מקדשי שביעי' ו'תלמודו בידו', שהם יקבלו כרטיסי כניסה לסיומים מידי האחראים בישיבות הקדושות. אין צורך ואין טעם לפנות למוקד הרישום, למשתתפים בתוכניות אלו.

עוד נמסר, כי לעת עתה עדיין לא החלה ההרשמה למעמד 'בית של תורה', שייערך לנשות הנבחנים בבנייני האומה, וכאשר תיפתח ההרשמה תצא על כך הודעה מיוחדת בעיתונות היומית ובפלטפורמות המידע השונות של 'דרשו', ובכללן בקו השיעורים והעדכונים שמספרו - 077-2222-666 (שלוחה 6).

בימים אלו הסתיים השלב הראשון של ההרשמה לקבלת כרטיסי כניסה לאירועי הסיום של 'דרשו', ובהתאם לכך החל השלב השני במסגרתו יכולים להירשם גם נבחני 'הדף היומי בהלכה'.

השלב הראשון אפשר לנבחנים בתוכניות 'הדף היומי', וכן לנבחני 'קנין הלכה', להירשם ראשונים ולהבטיח את מקומם במעמדי הסיום, ורק לאחר שהסתיימה ההרשמה בבוקרו של יום רביעי השבוע, נפתח השלב השני בו מתאפשר הרישום גם לנבחני 'הדף היומי בהלכה'.

במוקד ההרשמה קוראים לנבחנים בתוכניות השונות של 'דרשו' להקדים ולברר את זכאותם לקבלת כרטיסים, משום שההרשמה מתקדמת בקצב מהיר במיוחד, והצפי הוא שבקרוב תיסגר ההרשמה מפאת חוסר מקום באולמות בהם ייערכו מעמדי הסיום הגדולים.

לנוכח האמור נקראים נבחני 'דרשו' לפנות למוקד בטלפון שמספרו 073-76-83-733.

יש לציין כי ההרשמה מותנית בעמידה בקריטריונים שונים, כדוגמת מספר המבחנים בהם השתתף הפונה בשנה האחרונה ועוד, על מנת לתעדף את הנבחנים העקביים והוותיקים ולהעניק

לא מחכים למסכת הראשונה
מתחילים כבר במסכת האחרונה

האזינו עכשיו בקו השיעורים של 'דרשו'
077-2222666 שלוחה 2

הרב אפרים סגל
שיעור דף היומי עברית/אידיש

הרב מאיר שפרקר
שיעור דף היומי בעברית

הרב אליהו אורנשטיין
שיעור דף היומי (מקוצר) בעברית

לנוכח הביקוש האדיר: מבצע התרומות הגדול לארגון 'אחינו' מתרחב עם 180 כרטיסים נוספים למעמדי סיום הש"ס

מבית 'דרשו', ובנוסף שני כרטיסי כניסה למעמדי סיום הש"ס בבנייני האומה בירושלים או לחלופין בהיכלי 'יד אליהו' בתל אביב, לפי בחירת התורם.

'אחינו' פעיל למעלה מחצי יובל שנים, כזרוע החיזוק של 'דרשו', וידיו רב לו במגוון פעילויות בתחומים של קירוב רחוקים וקירוב קרובים. רבבות נערים מערי השדה זכו לחבוש את ספסלי בית המדרש הודות לפעילותם הבלתי נלאית של פעילי הארגון הפזורים באזורים נרחבים ברחבי הארץ, ואלפי בחורי חמד תלמידי הישיבות הקדושות זכו להכיר מחדש את התורה הקדושה, לקנות נועם ומתיקות בעסק התורה, וליהנות מעצם שהותם במסגרת הישיבתית לאורך שנים.

בתרומה לארגון 'אחינו' תוכלו לזכות ולקחת חלק בכל אותה פעילות ענפה ואדירה של קירוב רחוקים וקרובים, הנעשית בכל ימות השנה, ובכל שעות היממה.

לאחר שמלאי הכרטיסים שהוקצה מראש למבצע התרומות הגדול של ארגון 'אחינו' אזל במהירות, נעתרה הנהלת 'דרשו' לפניות הרבות, והוסיפה 180 כרטיסים נוספים לכניסה למעמדי הסיום ההיסטוריים של 'דרשו', שיחולקו לתורמים לארגון 'אחינו'.

המבצע יוצא לדרך בשני מסלולים, כשהראשון מביניהם כולל תרומה של 49 שקלים לחודש, למשך 12 חודשים (588 שקלים בסה"כ), ובתמורה יקבלו התורמים חבילת שי בשווי של 690 שקלים - סט 'משנה ברורה' במהדורת 'דרשו' ושני כרטיסי כניסה לאירועי סיום הש"ס.

במסגרת המסלול השני יוכלו המשתתפים לתרום תרומה של 36 שקלים לחודש למשך 14 חודשים (504 שקלים בסה"כ), ובתרומה יקבלו התורמים מתנה יקרת ערך בשווי של 580 שקלים - סט בן חמישה כרכים של הספרים רבי המכר 'לקראת שבת'

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מה ההבדל בין תערובת נוזלית ליבשה לגבי ביטול איסור ברוב?

יש אומרים שהתערובת מותרת באכילה בפסח. וראה להלן דעות נוספות בנוגע להלכה זו. ולדעה זו, מותר אף לבשל או לאפות את התערובת בפסח. אולם, אסור להוסיף על כמוות ההיתר לפני הפסח ולבטל בתוכו את החמץ על מנת לאכול את התערובת בפסח.

[שו"ע תמו, ד, משנ"ב כח רלא, וביה"ל ד"ה ונתבטל, וד"ה שהוא; ביאורים ומוספים דרשו, 56]

כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל החמירו באיסור חמץ בפסח, שכאשר הוא מתערב בדבר היתר, התערובת נאסרת באכילה אף כאשר מדובר ב'משהו' חמץ, שאינו נותן טעם בתערובת. אולם, מאכל שהתערב בו חמץ לפני הפסח, (אפילו בערב פסח לאחר חצות), ו'התבטל' בתערובת כדין ביטול בשאר איסורים - דהיינו: בתערובת נוזלית האיסור בטל כאשר יש בכמות ההיתר פי שישים ממנו, ואילו בתערובת יבשה די ברוב היתר כנגד האיסור -

חמץ ש'התבטל' בתערובת לפני הפסח - האם התערובת מותרת באכילה בפסח?

נוזלית, כגון יין שערבו בו שְׁכָר חמץ - מותרת בפסח, כיון שהנוזל שהתבטל בתערובת אינו עומד בעינו, אלא נבלל בתערובת ונספג בה; והוא הדין לתערובת של מאכל יבש עם חמץ נוזלי שנספג בו. אולם, תערובת שמעורב בה חמץ יבש, כגון פירורי לחם שהתערבו בפירורי מצה - אסורה בפסח, היות והחמץ עומד בעינו.

[שו"ע תמו, ד, משנ"ב לב-לג, שעה"צ כח, וביה"ל ד"ה ונתבטל, וד"ה בלח; ביאורים ומוספים דרשו, 52 ו55; וראה שו"ע תמב, ד, וראה עוד שם י"ד קג]

בהמשך לאמור: יש אומרים שחמץ ש'התבטל' בתערובת 'חוזר ונעור' בפסח, ואוסר את התערובת כדין חמץ שהתערב בתערובת בפסח. ובמקרים מסוימים אף אסור להשהות את התערובת ברשותו, אלא חובה לבערה. אולם, אם החמץ הוא 'נותן טעם לפגם' (ראה במקורות), לכל הדעות הוא בטל ואינו חוזר ונעור. ולדעת הרמ"א, יש להבדיל בין סוגי התערובות, דהיינו: תערובת

קמח כשר לפסח שהתערב בו קמח חמץ - האם ניתן להשתמש בו לאפיית מצות?

אלא כשמבשל או אופה את התערובת בפסח, שאז החמץ 'מתעורר' ושוב ונותן טעם בתערובת בפסח; אבל אכילת התערובת ללא בישול מותרת.

וקמח כשר לפסח שהתערב בו קמח חמץ - יש אומרים שמאחר והתערובת נבללת היטב, דינה כתערובת נוזלית; ויש חולקים, ורצוי להחמיר.

[משנ"ב תמו, לב-לג; ביאורים ומוספים דרשו, 50-51]

כאמור, לדעת הרמ"א, תערובת שהתבטל בתוכה חמץ יבש לפני הפסח, אסורה בפסח. אולם, אם יש בכמות ההיתר פי שישים מכמות האיסור, רשאי לכתחילה לבשל את התערובת לפני הפסח על מנת להופכה לתערובת נוזלית - במידה ואכן הבישול הופך אותה לנוזלית - כדי שתהיה מותרת באכילה בפסח כדין תערובת נוזלית, וכאמור לעיל.

ויש אומרים, שאף חמץ יבש, לדעת הרמ"א, אינו חוזר ונעור

* מאכל שהתבשל בפסח, ונמצא בתוכו חמץ - הריהו אסור באכילה אף לאחר הסרת החמץ, כיון שנותר בתבשיל טעם חמץ, ובפסח, אפילו 'משהו' חמץ אינו בטל בתערובת. ולדעת הרמ"א, ראוי להחמיר בכך אף בכלי שני. ו'דבר גוש' (= מאכל מוצק גושי) שהעבירוהו לכלי שני - יש אומרים שדינו ככלי ראשון, כיון שהוא אוצר בתוכו את החום; ויתכן שאף בכלי שלישי יש להחמיר. * מאכל שהתבשל לפני הפסח, ונמצא בתוכו חמץ, יש להסירו, והמאכל עצמו מותר באכילה. ויש אומרים שלדעה שחמץ שהתבטל בתערובת לפני הפסח 'חוזר ונעור' בפסח - גם 'טעם' של חמץ חוזר ונעור בפסח, ואוסר את המאכל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

הנמצא בביתו ואין ברשותו מזון המספיק ל'קניית שבתה' - האם יכול לעשות עירוב ללא מזון?

המשנה ברורה. אך גם לדעת המשנה ברורה, מי שאכן אין ברשותו מזון המספיק לקניית שבתה, וכבר 'החזיק בדרך' - ראשי להקל בדבר אף אם יצא לדרכו רק לשם קניית שבתה מחוץ לעיר. ובכל מקרה שבו נמצא אדם בביתו, או בתחום ביתו, ואמר "שביתתי במקום פלוני", באופן שאינו מועיל לקנין שבתה - לא עקר בכך את 'מקום שביתתו' מביתו, כי אומדים אנו את דעתו כי רצונו שביתו ישמש כמקום שביתתו כאשר לא יהיה לו מקום שביתתה אחר.

[משנ"ב תט, עד; שו"ע תי, א, משנ"ב ה, שעה"צ ג, וביה"ל ד"ה במה; ביאורים ומוספים דרשו, 2]

אדם הנמצא בביתו, ואין ברשותו מזון המספיק ל'עירוב תחומין', ואין באפשרותו לרכוש מזון בכמות זו - יש מהראשונים שסוברים שהקלו עליו חכמינו ז"ל שיכול לעשות עירוב באמירה בלבד, ולקנות שבתה בשטח מסוים המוכר לו, ללא שהייה במקום השבתה, וללא הנחת מזון שתי סעודות במקום השבתה. וכן פסק השולחן ערוך.

אולם, לדעת רוב הראשונים, כיון שמקרה כזה, שלא יהיה לאדם בביתו מזון המספיק לקניית שבתה, אינו מצוי - לא הקלו חכמים אף במקרה שאכן אין בביתו מזון בכמות זו. וכן פסק

הלוח היומי

כ"ט בחשוון | רבי אליעזר יהודה ב"ר גדליה וולדנברג זצ"ל, בעל ציץ אליעזר

יארצייט:

תרי"ג: רבי יצחק אייזיק ב"ר יעקב חבר זצ"ל, בעל פתחי שערים ועוד.
תרל"ג: רבי שמעון יהודה ב"ר יעקב פונפדר זצ"ל, אב"ד טוקאי-הונגריה, בעל מעיני מים.
תשמ"ד: רבי אברהם אביש ב"ר יעקב שמשון קנר זצ"ל, האדמו"ר מטשחוב-חיפה.
תשס"ז: רבי אליעזר יהודה ב"ר גדליה וולדנברג זצ"ל, בעל ציץ אליעזר.
תשע"ב: רבי יהושע ב"ר חיים שמואל מאיר וואלהנדלר זצ"ל, אב"ד תורה ודעת, בעל גופי הלכות, מאיר עיני חכמים ועוד.
תשע"ה: רבי יצחק ב"ר חיים ברנשטיין זצ"ל, ר"י כנסת חזקיהו-כפר חסידים.

האם מותר לאדם להוציא דיבה על עצמו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

הגר"נ קרליץ (חוט שני) עמד על שאלה זו וביאר, שמה שמשמע מהח"ח ב'באר מים חיים' שמותר לדבר לשון הרע על עצמו, זהו דוקא כשהשומע יודע שהמספר מדבר על עצמו, אבל כשהשומע אינו יודע שהמספר מספר על עצמו, וכגון שאומר 'שמעון בן יוסף עשה כך וכך' והשני אינו יודע ששמעון בן יוסף זהו המספר בעצמו, באופן זה אסור. ואף שהמספר עצמו יתכן שאינו עובר איסור, מכל מקום כלפי השומעים ששמעו דברי גנאי על השני, הרי זה בכלל 'שמע שוא'. ולכן במעשה עם הח"ח שהיושב לידו לא ידע שהוא מדבר על עצמו לשון הרע, יש איסור לדבר על עצמו לשון הרע, כמו שהסיק שם הח"ח. ובדומה לזה כתב הגר"ח קניבסקי (שאלת רב ח"א פ"ז תשובה ח ובסוף הספר תשובה ג) שכשהשומע אינו יודע שמספר על עצמו אסור, מפני שילמד ממנו שמותר לספר לשון הרע.

ודעת הגר"מ פיינשטיין (מסורת משה עמוד תצט) שאסור לספר לשון הרע על עצמו. וראה גם שו"ת תורה לשמה (לבעל הבן איש חי סי' תט) שאין לאדם להוציא דיבה רעה על עצמו.

בסעיף ו' (כלל ז' מהלכות לשון הרע) עוסק החפץ חיים במקרה שאדם מספר גנות על עצמו ועל חברו יחד, וכותב שמותר להאמין לו רק לגבי עצמו ולא לגבי חברו. בביאורים ומוספים מביאים בהקשר לכך נידון מעניין - האם מותר לאדם לספר לשון הרע על עצמו.

מפורסם המעשה עם ה'חפץ חיים' שבנסעו פעם לראדין ישב לידו אחד שהרבה לדבר בשבחו של הח"ח, ולא ידע שהוא זה היושב לידו, והח"ח ביטל את דבריו וכו', ואותו אחד כעס עליו איך הוא מעז לדבר כך סרה על הח"ח, ואח"כ כשהגיעו לראדין ונודע לו מי היה שכנו לנסיעה, בא להתחנן ולבקש סליחה מהח"ח, ואמר לו הח"ח: מגיע לך יישר כח שלמדתי ממך שאסור לדבר לשון הרע אפילו על עצמו.

מאידך, לעיל (כלל א באמ"ח ס"ק טו) הביא ה'חפץ חיים' את דברי חז"ל (ילקוט שמעוני ישעיה אות תו) שאחרי שאמר ישעיהו הנביא להקב"ה (ישעיה ו ה) "כי איש טמא שפתים אנכי ובתוך עם טמא שפתים אנכי יושב", אמר לו הקב"ה שעל עצמו רשאי לומר דברי גנאי, אבל לא על אחרים.

תפילה בכוונה היא עת רצון

כתב מהר"י אבוהב:

בזמן שתפילתו של אדם בכוונה, היא עת רצון ותפילתו נשמעת.

(מנורת המאור נר ג' כלל ג חלק א פי"ב)

נשתדל להתאמץ לכוין בפירוש מילות התפילה, שהכוונה גורמת לעת רצון ולקבלת התפילה